

**Česká školní inspekce
Olomoucký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIM-899/19-M

Název	Lesní mateřská škola Sofisa, školská právnická osoba
Sídlo	Černovír č. ev. 51, 779 00 Olomouc parcelní číslo 205, obec Olomouc (k. ú. Řepčín)
E-mail	sofisa@sofisa.cz
IČ	07133871
Identifikátor	691012377
Právní forma	školská právnická osoba
Zastupující	Mgr. Lucie Krejčíková
Zřizovatel	Sofisa z. s.
Místo inspekční činnosti	Černovír č. 51, 779 00 Olomouc
Termín inspekční činnosti	4. – 6. 6. 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost na žádost podle § 174 odst. 7 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, realizovaná jako inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) školského zákona.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání.

Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání.

Charakteristika

Mateřská škola Sofisa, školská právnická osoba (dále MŠ nebo škola), vykonává činnost lesní mateřské školy od 1. září 2018 v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení. Ve věkově smíšené třídě se vzdělávalo 10 dětí (kapacita školy je 15 dětí), čtyři z nich plnily povinné předškolní vzdělávání, jedno dítě bylo mladší tří let. Provoz MŠ probíhal od 8:15 do 16:30 hodin. Předškolní vzdělávání je realizováno především v přírodním prostředí okolních lesů a luk, k dispozici je zahrada školy a dřevěný domek s krytou terasou.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy působí ve vedoucí pozici od 1. 9. 2018 a úspěšně se jí daří naplňovat koncepční záměry rozvoje školy, zaměřené na poskytování předškolního vzdělávání v přírodním prostředí, na základě pozorování a objevování skutečného světa v biotopu lesa bez uměle vytvořených hranic. Prioritou ve vzdělávání je rozvoj kompetencí potřebných pro environmentálně odpovědné jednání ekologického principu 5R– reuse, recycle, reduce, repair, rot (opakované, nahraditelné, obnovitelné, rozložitelné, obměnitelné). Tyto principy prolínají pedagogickým procesem a jsou do nich zapojeni i zákonní zástupci dětí. Vize a cíle školy jsou denně konfrontovány s realitou a škola efektivně reaguje na potřebné změny.

Předškolní vzdělávání aktuálně zajišťuje spolu s ředitelkou školy začínající učitelka a chůva, obě splňují požadovanou odbornou kvalifikací. Ředitelka školy vytváří podmínky pro přátelské pracovní klima a podnětné vzdělávací prostředí, v řízení školy i v komunikaci se zákonnými zástupci uplatňuje své zkušenosti lektorky osobnostního rozvoje. Upřednostňuje efektivní otevřený dialog při aktuálním řešení problému ve vazbě pedagogové – dítě, pedagogové – zákonní zástupci. Demokratické postupy a příznivé vztahy na pracovišti přispívají k příjemné atmosféře a promítají se směrem k dětem, pedagogům, zákonným zástupcům i ostatním zúčastněným, kteří se školou pravidelně přicházejí do kontaktu.

Ředitelka školy má vypracovaný účinný hodnoticí systém, pomocí kterého plánovitě monitoruje vzdělávací proces. Soustředila pozornost na vymezení funkčních pravidel k organizování činnosti školy, spolupráci všech zaměstnanců a na účelné předávání informací. Pedagogové jsou proškolení v základech zpětné vazby jako nástroje efektivní komunikace a rozvoje týmu. Začínající učitelka pracuje pod vedením ředitelky školy, která ji metodicky vede při práci s dětmi a poskytuje jí zpětnou vazbu ke kvalitě její práce. Ředitelka školy provádí zúčastněná pozorování dvakrát týdně, na pravidelnou plánovanou kontrolní a hospitační činnost následně navazují rozvojové rozhovory se sebereflexí pedagoga a poskytováním zpětné vazby. Zpětná vazba v delším časovém horizontu je rovněž součástí jednání pedagogicko-provozních rad.

Plán dalšího vzdělávání pedagogů se zaměřuje prioritně na rozšiřování profesní odbornosti jednotlivých pedagogů – průvodců podle pracovního zařazení. Zahrnuje vhléd do filozofie školy, sdílení vzdělávacího procesu a sjednocení pedagogického přístupu. Pedagogové se rovněž účastní prázdninových vzdělávacích kurzů zážitkové pedagogiky a absolvují semináře k polytechnickému vzdělávání.

Provoz mateřské školy a vzdělávání dětí probíhá v závislosti na klimatických podmínkách a typu zvolené aktivity variabilně s využitím prostor mobilního dřevěného domku (krytá terasa, šatna a třída, herna sloužící i jako ložnice dětí) a venkovního areálu (louka, rozlehlá zahrada s dětskou polní kuchyní, záhony pro vlastní pěstování, pozorování a péči o rostliny).

Všechny prostory pro vzdělávání jsou účelně zařízené a umožňují úspěšnou realizaci vzdělávacích činností, vyhovují potřebám dětí a umožňují bezproblémové provádění skupinových i individuálních činností. Zahrada poskytuje dětem velmi dobré podmínky pro zvyšování fyzické zdatnosti, rozvoj pohybových schopností, pracovní a manuální aktivity i podporu vzdělávání v environmentální oblasti. Děti mají k dispozici základní pracovní nářadí a pomůcky, v krytém zázemí se na dostupných místech nachází hračky, encyklopedie, atlasy, lupy a výtvarné potřeby.

Škola uzavřela smlouvu o zajištění stravování dětí v době jejich pobytu ve škole se soukromým dodavatelem. Zákonní zástupci na základě písemných dohod se školou o náhradním stravování požadovali, aby jejich dítěti nebylo poskytováno hmotné zabezpečení ve formě školního stravování. Stravu dětem tak zajišťují sami rodiče, přesnídávky dostávají děti z domova, oběd a odpolední svačina je poskytována dovozem stravy cateringovou firmou. V letních měsících je dětem strava vydávána na terase mobilního domku, v zimním období ve třídě. Pitný režim zajišťují dětem zákonní zástupci, v případě potřeby a podle pocitu žízně si děti doplňují tekutiny ze zásobníku ve škole.

Pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví dětí jsou stanovena ve školním řádu, škola má vypracovanou strategii řízení rizik, která obsahuje základní pravidla bezpečnosti. V dalších dokumentech školy jsou blíže specifikovány podmínky bezpečnosti dětí při činnostech ve škole i při činnostech organizovaných mimo školu v souladu s aktuálními tématy, realizovanými aktivitami. Rozvrh přímé pedagogické činnosti je nastaven efektivně z pohledu vzdělávání dětí a zajištění jejich bezpečnosti. Děti jsou s pravidly bezpečnosti na začátku školního roku seznámeny a na případná rizika jsou průběžně upozorňovány, o čemž svědčí i zápisy v třídní knize.

Mateřská škola není dostupná motorovými vozidly, zákonní zástupci předávají děti na určeném stanovišti, odkud se odchází na výpravu. Do areálu školy se zázemím děti přicházejí až na oběd (podle počasí).

Hodnocení průběhu vzdělávání

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání „Letokruhy“ pracuje se čtyřmi základními integrovanými bloky (Jaro, Léto, Podzim, Zima), které odráží především proměnlivost přírody v souvislosti s lidovými tradicemi a svátky. Pracuje s ročním, měsíčním a denním rytmem, reflektujícím koloběh přírody a s ním spojené rituály a slavnosti. Konkrétní obsah je stanoven rámcově a umožňuje pružně reagovat na podmínky, které nabízí aktuální počasí a příroda.

Vzdělávací nabídka rozvíjela předchozí poznatky dětí a odpovídala probíhajícímu tématu. Organizace dne byla přizpůsobena přírodním a klimatickým podmínkám, vzdělávací činnosti s velmi malou skupinou dětí umožňovaly učitelkám individuální přístup, činnostní a prožitkové učení a skupinové formy vzdělávání. Učitelky kladly důraz na rozvoj prosociálních vztahů a vedly děti k řešení problémových situací. Respektovaly dětskou osobnost a svobodné rozhodování, ale současně dbaly na dodržování pravidel. Celý dopolední vzdělávací blok probíhal na průzkumné výpravě mimo areál školy v přírodních učebnách (u houpacího stromu, v chýši, u jezírka). Učitelky výborně využívaly ke vzdělávání přirozené situace, v rámci prožitkového učení je propojovaly s environmentálními poznatky a rozvíjením předmatematické a předčtenářské gramotnosti. Vzdělávání probíhalo plynule, přirozeně a přírodní prostředí poskytovalo množství podnětů ke vzdělávacím činnostem podporujícím u dětí zvědavost, touhu po poznání včetně potřeby objevovat a zkoumat. V návaznosti na každodenní pozorování uměly děti rozlišovat hmyz

a zvířata, neznámé druhy zvířat, které je aktuálně zajímaly, dovedly s dopomocí učitelky vyhledat v příručním atlase. Spontánně tak získávaly elementární informace o okolním prostředí, které je jim blízké. Učitelky vytvářely nenuceným způsobem situace zaměřené na poznávání, porovnávání a experimentování. Méně patrná byla během dopoledního bloku (výpravy) individualizace a diferenciací v náročnosti činností podle věku a individuálních vzdělávacích potřeb jednotlivých dětí, zejména při zadávání specifických úkolů dětem před zahájením povinné školní docházky.

Náležitá pozornost je věnována rozvoji polytechnických dovedností dětí v rámci měsíčních projektů - výroba hmyzího domečku, ptačích budek, kuchyňského prkénka nebo realizace mobilních záhonů ze slámy, včetně práce s různým nářadím a netradičním materiálem. Cílem projektu je reálná zkušenost a poznání dětí s procesem vzniku, časovou náročností, následnou praktickou využitelností výrobku a vlastním pracovním uspokojením.

Učitelky respektovaly individuální potřeby dětí, posilovaly pozitivní sebepojetí a sebevědomí dětí průběžným hodnocením. Oceňovaly snahu a dílčí pokroky, méně se však zaměřovaly na vedení dětí k sebehodnocení a vrstevnickému hodnocení.

Podpora pohybových dovedností a fyzické zdatnosti je postavena především na přirozeném celodenním pohybu v přírodě s příležitostným zařazením pohybových her. Děti jsou zvyklé využívat k pohybu přírodní překážky v lese (luční labyrint, terénní nerovnosti, kmeny stromů) i herní prvky na zahradě školy. Přirozené pohybové aktivity doplňuje dvakrát týdně cvičení jógy, které vede ředitelka školy.

Děti vykazovaly náležitou samostatnost v sebeobsluze i stolování, k dodržování kulturně společenských návyků a používání kompletního příboru byly podněcovány v menší míře. Byly však vedeny k pomoci dospělým při úklidu a mytí nádobí. Pitný režim měly děti k dispozici po celý den a využívaly jej samostatně i za pomoci učitelek.

Organizace odpoledního odpočinku byla správně nastavena, nejstarším dětem a dětem s nižší potřebou spánku byly předkládány klidové činnosti poskytovaná individuální péče s využitím didaktických aktivit.

Hodnocení výsledků vzdělávání

K úspěšnému vzdělávání dětí přispívá naplňování vize školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání „Letokruhy“, který prohlubuje vědomosti dětí zejména v environmentální oblasti a úzké vazbě na okolní přírodní prostředí. Vzdělávací nabídkou aktivně podněcuje zájem dětí o přírodu, tvůrčí a praktické schopnosti dětí jsou podporovány při realizaci polytechnicky zaměřených projektů.

V průběhu hospitací se děti projevovaly přirozeně, většinou se aktivně zapojovaly do činností, dokázaly spolupracovat a rámci svých možností dosahovaly potřebných dovedností souvisejících s vytvářením požadovaných kompetencí. I přes svůj nízký věk děti bezpečně zvládaly pohyb a prostorovou orientaci v přírodním terénu i potřebnou sebeobsluhu. V rytmicky opakujících se činnostech si dokázaly zapamatovat krátké texty básniček, písniček a pohádek a současně tím prokázaly dobré ovládnání dechu, tempa a intonace řeči. Účelné bylo systematické zařazování logopedické prevence do programu dne (cvičení hybnosti jazyka, artikulační, dechová a rytmická cvičení, smyslové hry aj.).

Oblast preprimární diagnostiky je založena na průběžném pozorování každého dítěte a z obsahu je zřejmé, že učitelky velmi dobře vnímají dětskou individualitu. Pedagogové vedou strukturované portfolio, diagnostika probíhá formou volného zápisu a zachycuje významné posuny a události ve vývoji dítěte. Součástí portfolio jsou pracovní listy

a vyhodnocení vývoje kresby (kruh, postava, strom s datem vzniku). Z pozorování a výsledků pedagogické diagnostiky jsou prozatím v menší míře vyvozovány konkrétní záměry a intervenční postupy pro rozvoj dítěte, což se následně projevilo menší individualizací a diferenciací ve vzdělávání.

V rámci evaluace pedagogického procesu si pedagogové vedou pedagogický deník s měsíčními plány, dílčími přípravami a návrhy aktivit včetně sebereflexe a dalších podnětů na zlepšení pedagogické práce. Vzhledem k malým zkušenostem a krátké praxi začínající učitelky byla ještě méně patrná provázanost vlastní reflexe se vzdělávacím procesem. Pedagogický deník slouží rovněž jako podklad pro pravidelné jednání pedagogické rady, rozvojové rozhovory a rodičovské schůzky. Příležitostí školy je navázání spolupráce s obdobnými typy MŠ s cílem rozšiřování profesní odbornosti v předškolním vzdělávání, ředitelka školy za tímto účelem již oslovila Základní školu a mateřskou školu Olomouc, Svatoplukova 11, příspěvkovou organizaci, i vzhledem k úspěšnému přechodu dětí k vyššímu typu vzdělávání.

Zákonní zástupci jsou o vzdělávacích výsledcích dítěte pravidelně informováni při předávání dětí a na rodičovských schůzkách. Na vlastních webových stránkách informuje škola o aktuálních činnostech a zprostředkovává atmosféru z uplynulých dní (krátkým popisem a fotografiemi).

Závěry

Silné stránky

- mateřská škola má nastaven účinný systém organizace vlastní činnosti v souladu se strategiemi rozvoje školy, všichni pedagogové a zákonní zástupci se s ním ztotožňují a podporují jeho realizaci,
- příznivé školní klima a pozitivní vztahy mezi dětmi, pedagogy a zákonnými zástupci kladně ovlivňují předškolní vzdělávání,
- připravené vzdělávací aktivity vycházejí z reálného života, jsou založené na prožitkovém a situačním učení a podporují tvořivost, objevování, autonomii a osobnostní rozvoj každého dítěte,
- materiální podmínky a záměrně volené pomůcky vytváří kvalitní a podnětné prostředí pro vzdělávání v součinnosti s ochranou přírody a udržitelností životního prostředí,
- dostatek volného pohybu podporuje fyzickou zdatnost dětí a příznivě působí na jejich tělesnou a duševní pohodu.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- menší zkušenosti nového pedagogického týmu a začínající učitelky s vyhodnocováním vzdělávacího procesu s následným propojením v plánování,
- nižší frekvence zařazování kooperativních aktivit při didakticky zacílených činnostech s důrazem na diferenciaci vzdělávací nabídky dle aktuálních schopností a dovedností dětí ve věkově smíšené třídě,
- méně důsledné vedení dětí k sebehodnocení a vzájemnému vrstevnickému hodnocení,

- výstupy pedagogické diagnostiky jsou méně konkrétní vzhledem k individuálním potřebám a schopnostem jednotlivých dětí.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- rozvíjet profesní kompetence pedagogů prostřednictvím vzájemných hospitací i na obdobných typech mateřských škol s cílem kolegiálního hodnocení a předávání zkušeností námět, nápadů a odborné zpětné vazby,
- posilovat sebereflexi pedagogů důslednou evaluací realizovaných tematických celků a vyhodnocováním účinnosti využitých metod, forem a pedagogických přístupů vzhledem k plánování vzdělávacího procesu,
- zefektivnit vzdělávací proces zařazováním skupinové práce, práce ve dvojicích a kooperativních aktivit zejména při řízených didakticky zacílených činnostech,
- pravidelně vést děti k sebehodnocení a vzájemnému vrstevnickému hodnocení ve vazbě k jejich dalšímu osobnostnímu rozvoji a motivaci k učení, kromě slovního vyjádření využívat také symboly, obrázky či pohybové ztvárnění,
- pedagogickou diagnostiku a záznamy o vzdělávacích výsledcích dětí cíleně využívat ke stanovování dílčích kroků při plánování pedagogického procesu a následně k individualizovanému vzdělávání a diferencované vzdělávací nabídce.

Pro účely zvýšení dotací právnická osoba vykonávající činnost školy dosahuje výsledků hodnocení požadovaných dle § 5 odst. 3 písm. b) zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti (uvedeno v textu jako „Slabé stránky“) a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Olomoucký inspektorát, Wellnerova 25, 779 00 Olomouc, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.m@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina - Spolek SOFISA zřizuje školskou právnickou osobu Lesní mateřská škola Sofisa, ze dne 24. 8. 2017
2. Jmenovací dekret ředitele školské právnické osoby, s účinností od 1. 6. 2019, ze dne 22. 5. 2019
3. Školní řád Lesní mateřské školy Sofisa, čj. 2018/ŠŘ/1, s platností od 1. 9. 2018
4. Provozní řád, čj. 2018/PŘ/1, s platností od 26. 8. 2018

5. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání „Letokruhy“ s platností od 24. 8. 2018
6. Třídní kniha školní rok 2018/2019
7. Evidence docházky dětí školní rok 2018/2019
8. Školní matrika – žádosti o přijetí, rozhodnutí o přijetí, evidenční listy, potvrzení o proočkování, dokumenty s podpisy zákonných zástupců (seznámení se školním řádem, zmocnění k vyzvedávání dětí)
9. Pedagogická diagnostika, školní rok 2018/2019
10. Záznamy z pedagogických rad, školní rok 2018/2019
11. Evaluační materiály ředitelky školy, pedagogický deník
12. Záznamy z hospitační činnosti, školní rok 2018/2019
13. Personální dokumentace pedagogických zaměstnanců (doklady o dosaženém vzdělání), stav ke dni inspekční činnosti
14. Plán dalšího vzdělávání, ze dne 1. 10. 2018
15. Bezpečnostní pravidla – zápisy v třídní knize (poučení dětí v třídní knize), Dětský strážce bezpečnosti (Strážce pravidel), Minimální preventivní program
16. Oranžová kniha řízení rizika, účinnost 1. 9. 2018

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Olomoucký inspektorát, Wellnerova 25, 779 00 Olomouc, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.m@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Petra Opletalová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Petra Opletalová v. r.

Mgr. Ester Šturmová, školní inspektorka

Mgr. Ester Šturmová v. r.

Ing. Markéta Tomečková, kontrolní pracovnice

Ing. Markéta Tomečková v. r.

V Olomouci 4. 7. 2019

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Lucie Krejčíková, ředitelka školy

Mgr. Lucie Krejčíková v. r.

V Olomouci 12. 7. 2019